

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VIII, se sídlem Krapkova 3, 779 00 Olomouc (dále jen „ministerstvo“), jako nadřízený orgán příslušný podle § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), § 16 odst. 2 písm. d) zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. 1. 2022 (dále „ZoEkÚ“) a ve smyslu § 89 odst. 1 správního řádu **rozhodlo** o odvolání ze dne 22. 12. 2021 Okrašlovacího spolku čelákovického, náměstí 5. května 2055, 250 88 Čelákovice, IČ: 02206820, který je na základě plné moci ze dne 8. 8. 2021 zastupován [REDAKCE] (dále „OSČ“), vůči rozhodnutí o uložení nápravných opatření podle § 8 odst. 1 písm. a) ZoEkÚ č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021 (zahájení řízení oznámeno pod č.j. ČIŽP/48/2021/3930 ze dne 21. 7. 2021, zveřejněno na portálu veřejné správy dne 23. 7. 2021 – viz <https://portal.gov.cz/zverejnene-informace/95230>) České inspekce životního prostředí, OI Olomouc, se sídlem Tovární 1059/41, 779 00 Olomouc (dále též „ČIŽP“), kterým bylo

- I. podle ust. 66 odst. 2 správního řádu řízení o uložení nápravných opatření zastaveno, neboť k ekologické újmě na lokalitě ve Stříbrnicích nedošlo a
- II. rozhodnuto o zamítnutí žádosti OSČ ze dne 26. 11. 2021 (datovaná dnem 25. 11. 2021) zaevidované pod č.j. ČIŽP/487/2021/6350 obsahující návrhy předběžných opatření, neboť s ohledem na zastavení řízení o ekologické újmě na lokalitě ve Stříbrnicích odpadl důvod pro vydání předběžného opatření podle správního řádu, a to postupem ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu **takto**:

Odvoláním napadené rozhodnutí České inspekce životního prostředí, OI Olomouc, se sídlem Tovární 1059/41, 779 00 Olomouc č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021, **se** podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu **ruší a věc** tomuto správnímu orgánu **vrací k novému projednání**.

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvu bylo přípisem č.j. ČIŽP/48/2022/460 ze dne 26. 1. 2022 doručeno od ČIŽP odvolání proti rozhodnutí č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021, včetně příslušného správního spisu, jak shora uvedeno.

Jak ministerstvo zjistilo z předloženého spisového materiálu, jedná se o přípustné a včasné odvolání (rozhodnutí bylo doručeno do datové schránky zplnomocněného zástupce OSČ jako účastníka shora uvedeného správního řízení dne 7. 12. 2021, stanovená lhůta pro odvolání byla 15 dnů, odvolání podáno do datové schránky ČIŽP patnáctý den po doručení

rozhodnutí, tj. dne 22. 12. 2021) a poté přezkoumalo napadené rozhodnutí ve smyslu ust. § 89 odst. 2 správního řádu. Ze spisu vplynuly následující právní a skutkové okolnosti:

Dne 15. 6. 2021 obdržela ČIŽP od OSČ přípis „Věc: Podnět k provedení šetření a nařízení o navrácení do původního stavu dle § 86 zák. 114/1992 Sb.“ (dále jen „Podnět“), který citujeme:

„Podáváme návrh k zastavení ničivé činnosti (dle § 66 zák. 114/1992 Sb.) ve Stříbrnicích na parc. Č. 132/3, 127/1, 127/2, 141/1, 140/4, 141/2, 1004/1, kterou došlo k likvidaci zdrojovek potočních (Montia hallii var. hallii) a zásahům do VKP nivy potoka (výskyt jasoně dymnivkového) a podmáčené louky s prstnatci májovými (některé nálezy bodově ostatní pod NDOP Nález ID 51095164) a do užívaného biotopu chřástala polního (v Ptačí oblasti Králícký Sněžník), užovky obojkové a zmije obecné. Je možné, že zásahy byly provedeny pro realizaci stavby na parc. 150/3, 150/6 a 149/14. K realizaci studně došlo dle leteckých snímků v létě 2020.

Současně podáváme návrh na odstranění nepovoleného odvodnění cesty, výsypek a navrácení biotopu do původního stavu dle § 86 zák. č. 114/1992 Sb., popř. zák. č. 167/2008 Sb.

Současně navrhuje, aby byla věc po prošetření a zaevidování stavu přírody předána orgánům činným v trestním řízení, k došetření možného přestupku dle § 299 a 300 Trestního zákona a současně, aby byla věc předána témuž orgánu, poněvadž ČIŽP zde již šetřila na základě našeho podnětu ze dne 29. 8. 2019 (viz vaše č.j. ČIŽP/48/2019/5657 ze dne 20. 9. 2019), pro vyhodnocení možného zneužití pravomoci úřední osoby dle § 342 Trestního zákona.

Do Nálezové databáze AOPK ČR jsme zadokumentovali pod ID Akce 11489080 zásahy do prameniště nad i pod cestou.

Podle našeho názoru byly zdrojovky zničeny kompletně. Žádáme o vyrozumění, kdo prováděl biologický dozor na stavbě, kdo, pokud vůbec, povolil stavbu a aby úřad prošetřil činnost této osoby nebo těchto osob. Taktéž, aby nás vyrozuměl o zahájení tohoto řízení a taktéž o jeho výsledku.“

Na to provedla ČIŽP dne 25. 6. 2021 šetření na místě samém – viz záznam o úkonech předcházející kontrole č.j. ČIŽP/48/2021/3662 ze dne 30. 6. 2021. V této souvislosti bylo ČIŽP konstatováno:

„Bylo zjištěno, že pozemek p. č. 1004/1 v k.ú. Stříbrnice (ostatní plocha - ostatní komunikace) je zpevněn makadamem a zhutněn, a to v délce cca 350 m od začátku komunikace po stavby na pozemcích p.č. 150/3 v k.ú. Stříbrnice. Přibližně v polovině této komunikace se nad i pod cestou nachází prameniště (mokřad), které dle starších leteckých snímků ze serveru mapy.cz (2018) převádí část vody přes cestu a část teče po levém okraji cesty a vtéká do bezejmenného pravostranného přítoku Stříbrnického potoka. V místě křížení cesty a mokřadu je také zhutněn a nasypán makadam. Přibližně v těchto místech (dle GPS souřadnic uprostřed cesty) je v Nálezové databázi ochrany přírody spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny (dále jen „NDOP“) registrována zdrojovka potoční (Montia hallii var. hallii - ██████████ 6. 6. 2021). Vzhledem ke zhutněnému makadamu nebylo možno potvrdit tento nález, v místech nad a pod křížením prameniště s cestou však žádní jedinci zdrojovky nebyli nalezeni. Naopak ve stružce po levém okraji cesty bylo nalezeno několik jedinců zdrojovky (viz foto).

Pod soutokem bezejmenného pravostranného přítoku Stříbrnického potoka a výše uvedené stružky se nachází pozůstatky starších staveb (p. č. 130/1 a st. 4), které budou zřejmě využity při vybudování nové stavby pro rekreaci. Při kontrolní činnosti v roce 2019 bylo na několika místech (sloup, strom) viditelně umístěno stavební povolení č.j.: MUHA

7810/2017 ze dne 12. 10. 2017 na jméno [REDAKCE] Stavba samotná ještě nebyla zahájena, byla pouze provedena skryvka na místě půdorysů původních staveb. V současné době jsou vlastníci [REDAKCE] a [REDAKCE] p.č. st. 4 a [REDAKCE] a [REDAKCE] p. č. 130/1.

V okolí stavby nebyly v současnosti žádné stavební práce prováděny, pouze na pozemcích p. č. 130/1 a 140/1 v blízkosti toku (pravostranný přítok Stříbrnického potoka) byla rozhrnuta kamenitá suť pocházející s největší pravděpodobností ze stavby. Provedené povrchové úpravy pozemku nezasahovaly do toku a ČIŽP tyto úpravy nevyhodnotila jako zásah do VKP. Dále byly na pozemcích p. č. 130/2 a 140/5 umístěny do úrovně terénu skruže z betonu. Na pozemku p.č. 130/2; 141/1; 127/2,4 jsou v NDOP registrováni prstnatce májové (*Dactylorhiza majalis* - [REDAKCE] 6. 6. 2021). V místě umístění skruží nebyli ČIŽP nalezeni žádní jedinci prstnatce májového. ČIŽP v době šetření nenalezla žádné jedince ZCHD, jejich výskyt v okolí možné budoucí stavby však vzhledem k záznamům v NDOP nevylučuje.

Dotazem na MěÚ Šumperk v roce 2019 bylo zjištěno, že k záměru předmětné stavby bylo vydáno kladné souhrnné stanovisko Odboru životního prostředí č.j. MUSP 42963/2017 ze dne 26. 5. 2017.

Orgán ochrany přírody se stavbou souhlasil, upozornil pouze stavebníka na nutnou ochranu mimolesní zeleně a informoval, že stavba se nachází na území Ptačí oblasti Králický Sněžník. Dále bylo dotazem na Krajském úřadu Olomouckého kraje zjištěno, že k předmětné stavbě nebyla vydána žádná výjimka dle ust. § 56 zákona o ochraně přírody, ani o ni nebylo požádáno."

Na základě shora uvedeného ČIŽP s ohledem na znění § 37 odst. 1 správního řádu vyhodnotila podnět OSČ jako podání žádosti k zahájení správního řízení dle § 8 odst. 1 písm. a) ZoEkÚ ve smyslu uložení nápravných opatření k odstranění následků možné ekologické újmy – viz oznámení č.j. ČIŽP/48/2021/3930 ze dne 21. 7. 2021 (sp.zn. ZN/ČIŽP/48/1183/2021). Dne 4. 11. 2021 bylo umožněno OSČ nahlédnout do příslušného správního spisu. Dne 26. 11. 2021 byl doručen na ČIŽP přípis „Věc: Návrh k vydání předběžného opatření k zamezení škodlivé činnosti“ datovaný dnem 25. 11. 2021, ve kterém OSČ navrhl následující:

„1. S odkazem na sp. zn. ZN/ČIŽP/48/1183/2021 opětovně podáváme návrh k zastavení ničivé činnosti (dle § 66 zák. 114/1992 Sb.) v k. ú. Stříbrnice na parc. č. 132/3, 127/1, 127/2, 141/1, 140/4, 141/2, 1004/1, kterou došlo k likvidaci zdrojovek potočních (*Montia fontana* subsp. *amporitana*) a zásahům do VKP nivy potoka (výskyt jasoně dymnivkového) a podmáčené louky s prstnatci májovými (některé nálezy bodově, ostatní pod NDOP Nález ID 51095164) a do užívaného biotopu chřástala polního (v Ptačí oblasti Králický Sněžník), užovky obojkové a zmije obecné.

2. Rozšiřujeme výčet parcel s výskytem zvláště chráněných druhů o parc. 131/1,2,3,4.

3. Dále navrhuje, aby bylo vydáno předběžné opatření omezující činnost na uvedených parcelách dle § 61 zákona 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4. Žádáme o zaslání protokolů z provedených šetření v této věci, včetně fotografické dokumentace a současně doplnění veškerých materiálů získaných či vytvořených při úřední činnosti v této věci do spisu.

5. Poněvadž je spis veden elektronicky, jak se ukázalo při našem nahlížení do spisu na Vašem pracovišti, navrhuje, abyste nám doplněné materiály zaslali do datové schránky.

6. Žádáme o vyrozumění o Vašem postupu do 30 dnů, resp. do 10 dnů."

Na to vydala ČIŽP rozhodnutí ve věci č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021, ve kterém ve výroku I. dle § 66 odst. 2 správního řádu zastavila řízení o uložení nápravných opatření a ve výroku II. žádost OSČ ze dne 26. 11. 2021 obsahující návrhy předběžných opatření v rámci řízení o uložení nápravných opatření zamítla, neboť s ohledem na zastavení řízení o ekologické újmě na lokalitě ve Stříbrnicích odpadl důvod pro vydání předběžných opatření podle správního řádu. V jeho odůvodnění k výroku I. pohledem § 5 ZoEkÚ z věcného hlediska mj. uvedla:

„Pro posouzení možného rizika ekologické újmy, jejího vzniku a možné nápravě vzniklého stavu tak je zásadní skutečností existence činnosti, kterou může dojít, dochází nebo došlo k takovému jednání, které má konkrétní, blíže specifikovatelný a vyhodnotitelný vliv či způsobuje újmu na konkrétním chráněném druhu volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin nebo na přírodním stanovišti. Takovýmito druhy, na které může být uplatňován institut ekologické újmy, jsou na uvedené lokalitě či parcelách jasoně dymnivkový a chřástal polní. U uvedených druhů živočichů a místa jejich evidovaného výskytu však nebylo zjištěno provádění takových činností či jednání, která by mohla vést ke vzniku ekologické újmy, či by zde bylo nějaké konkrétní riziko provádění další z pohledu uvedených druhů nepříznivé činnosti.

Konkrétně v případě jasoně dymnivkového, jehož výskyt byl zaznamenán v prostoru částečně obhospodařované loučky nad místem upraveného brodu, zpevněné cesty a vylitých koláčů betonu, není dotčení uvedeného druhu, jím využívaného prostředí a pro něj důležitých rostlin zjištěno. ČIŽP při vyhodnocení situace vychází z bionomie druhu, kdy tento druh je vázán na živné rostliny z rodu dymnivek, které se vyskytují v řídkých lesích a křovinách či u jejich okrajů. Výskyt uvedeného rodu rostlin v místě trvale a dlouhodobě využívané cesty (zpevněné kamenivem a upravené v místě brodu) a jejího okraje, na který byly umístěny koláče betonu, nebyl zjištěn a ani nelze předpokládat. Preferovaný biotop uvedených rostlin a na ně vázaného jasoně tak je v loučce, kde byl uvedený druh motýla zjištěn a zejména u jejího okraje v prostoru řídkého lesa, který je mimo prostor cesty. V prostoru upravené cesty vedle loučky tak nelze předpokládat výskyt uvedeného jasoně, který zde může v rámci svého pohybu zalétnout. Skutečnost, že se prostor loučky a jeho okraje nachází v blízkosti místa zásahu (zpevnění cesty, úpravy brodu, vylití koláčů betonu) není relevantním důvodem pro stanovení vzniku ekologické újmy a řízení o ní.

V rámci území České republiky se nachází obrovské množství lokalit v blízkosti či těsném sousedství cest, silnic, dálnic či železničních tratí nebo jiných objektů, které mohou, ale nemají vliv na lokality s výskytem chráněných druhů nacházejících se i v jejich těsném sousedství. Z pohledu jasoně, dymnivek a jejich prostředí je zpevnění polní dlouhodobě užívané cesty, úprava brodu na cestě a vylití koláčů betonu na upraveném okraji cesty irelevantní.

Také ve vztahu k chřástalu polnímu nelze stanovit vliv provedených zásahů (zpevnění cesty, úpravy brodu, vylití koláčů betonu), rozšířený o vyhloubení dvou mělkých jám o průměru 1 m u okraje cesty, za zásahy, kterými došlo ke vzniku ekologické újmy nebo je důvodný předpoklad jejího vzniku. Změna povrchu cesty a případné drobné plošně nevýznamné zásahy (cca 0,1 %) do okraje louky, či spíše prostoru (jedná se o nesečený resp. občasně sečený prostor s travním porostem nezarostlý dřevinami), ve kterém byl výskyt chřástala zjištěn, jsou z pohledu chřástala a jím využívaného prostoru bezpředmětné a nemají vliv na budoucí výskyt, tok, hnízdění a přirozený vývoj chřástala na uvedené lokalitě.

Na základě výše uvedeného inspekce konstatuje, že bod a) vznik nebo bezprostřední hrozba ekologické újmy na chráněném druhu volně žijících živočichů či planě rostoucích

rostlin nebo na přírodním stanovišti se neprokázal a nedošlo tak ke splnění požadavku nutného k tomu, aby mohlo být konstatováno, že došlo k ekologické újmě podle zákona o ekologické újmě.

S ohledem na skutečnost, že inspekce vyhodnotila, že se o ekologickou újmu na lokalitě nejedná, rozhodla o zastavení správního řízení o uložení nápravných opatření ve věci odstranění následků možné ekologické újmy, vedeného pod sp.zn. ZN/ČIŽP/48/1183/2021 tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Z hlediska věcného odůvodnila zamítnutí návrhu OSČ ze dne 26. 11. 2021 (viz výrokovou část II.), který ČIŽP vyhodnotila jako žádost o nařízení předběžného opatření ve smyslu § 61 odst. 2 správního řádu, následovně: „S ohledem na skutečnost, že inspekce správní řízení o uložení nápravných opatření dle zákona o ekologické újmě, ve věci odstranění následků možné ekologické újmy, zastavila z důvodu, že se o ekologickou újmu na lokalitě nejedná, odpadl důvod pro vydání předběžného opatření dle správního řádu...”

Vůči předmětnému rozhodnutí uplatnil dne 23. 12. 2021 OSČ následující odvolání (datováno dnem 22. 12. 2021):

„Podáváme tímto odvolání proti rozhodnutí č.j. ČIŽP/48/2021/6464, kterým ČIŽP zastavila řízení sp. zn. ZN/ČIŽP/48/1183/2021 vedené dle zákona 167/2008 Sb. dle našeho návrhu ze dne 15. června 2021 a nevyhověla našemu opakovanému návrhu na zamezení další ničivé činnosti formou předběžného opatření. Odvolání podáváme proti rozhodnutí v celém rozsahu. Jako odvolatel máme za to, že jsou vážné důvody, pro které je nutné rozhodnutí zrušit. Vzhledem k časové tísní vyvolané nedávnými respiračními onemocněními a množstvím správních řízení, kterých se účastníme, nemůžeme nyní sdělit konkrétní důvody našeho odvolání a učiníme tak následně.“

ČIŽP usnesením č.j. ČIŽP/48/2022/81 ze dne 5. 1. 2022 (doručeno dne 13. 1. 2022) vydaným dle § 39 odst. 1 ve spojení s ust. § 37 odst. 3 správního řádu stanovila OSČ lhůtu 10 dnů od jeho doručení k doplnění odvolání. Tato lhůta marně uplynula dnem 24. 1. 2022 (konec lhůty padl na neděli 23. 1. 2022, proto je nutno za poslední dnem lhůty považovat první následující pracovní den, tj. pondělí 24. 1. 2022). Ze správního spisu nevyplývá, že by vůči tomuto usnesení byl uplatněn jakýkoliv opravný prostředek.

Ze strany OSČ došlo k doplnění shora uvedeného odvolání až přípisem datovaným dnem 22. 3. 2022, tedy opožděně. Za této situace ministerstvo tedy již nemuselo k jeho obsahu přihlížet. Ministerstvo nicméně zejm. kvůli komplexnosti či přehlednosti cituje ty pasáže opožděného doplnění odvolání, které mohly mít význam pro posouzení věci z hlediska zákonnosti a věcné správnosti:

„Dne 15. 6. 2021 podal Okrašlovací spolek čelákovický podnět k prošetření zásahů na parc. 132/3, 127/1, 127/2, 141/1, 140/4, 141/2, 1004/1 v k.ú. Stříbrnice a zásahu do biotopů zdrojovek potočních (*Montia hallii* var. *hallii*) a zásahům do VKP nivy potoka s výskytem jasoně dymnivkového a podmáčené louky s prstnatci májovými a do užívaného biotopu chřástala polního, užovky obojkové a zmije obecné. **Bylo navrženo uvedení do původního stavu dle § 86 zák. 114/1992 Sb. (dále jen „ZOPK“).** Kromě dalších návrhů postupu spolek **požádal o poskytnutí protokolu z šetření v roce 2019**, citovaný v č.j. ČIŽP/48/2019/5657 ze dne 20. 9. 2019. Spolek předmětný protokol **dosud neobdržel.** Ve sdělení č.j. ČIŽP/48/2021/3663 ze dne 12. 7. 2021 jsme byli informováni o tom, že bylo provedeno šetření na pozemcích p. č. 132/3; 127/1,2; 140/1; 140/4; 141/1,2 a 1004/1 v k.ú. Stříbrnice dne 25. 6. 2021.“...

„Odůvodnění

ČIŽP OI Olomouc nezajistil mapování výskytu jasoně dymnivkového ani jeho živných rostlin a ani mapování chřástala polního. Nebyla tak splněna zákonná podmínka, aby byl zjištěn skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. ČIŽP ani nevyužil možnosti vydat předběžné opatření a průkazně informovat vlastníky o výskytu ZCHD a EVD, alespoň nic jiného nelze usuzovat ze správního spisu. Tj., zda a v jakém rozsahu byli vlastníci pozemků a nájemci či jiní uživatelé informováni, např. v roce 2019 v řízení odloženém dne 20. 9. 2019 vzhledem k prý nedůvodnému podnětu k činnosti, viz č.j. ČIŽP/48/2019/5657. Teoreticky mohlo dojít k průkaznému informování vlastníků o výskytu konkrétních ZCHD/EVD a o rozsahu jejich biotopů třeba v jiných řízeních v roce 2021.

Každopádně došlo v průběhu správního řízení k zničení důkazního materiálu a likvidaci stanoviště chřástala polního, který je předmětem ochrany v Ptačí oblasti Králický Sněžník a jehož výskyt zde byl opakovaně doložen přímým pozorováním vícero osob (viz nálezy v NDOP). Ignorování biotopu EVD chřástal polní i jasoně dymnivkový považujeme za vážné pochybení. Současně, jak již bylo ostatně předmětem našeho prvotního podání, došlo k likvidaci stanoviště dalších druhů (průzkum ČIŽP neprovedla, takže nelze doložit, ale ani vyloučit např. výskyt střevlíka hrbolatého (silně ohrožený, EVD)).

Namítáme, že si ČIŽP musela být vědoma nebezpečí zničení cenné plochy, jestliže město Staré Město skrz biotop ZCHD a EVD plánovalo vést vodovod a elektrické kabely a výtisky výkresů projektu vznikly nejpozději 4. května 2021 (viz Příloha 2 a Obrázek 2). Dávno před podáním podnětu byly již v katastru nemovitostí rozděleny parcely luk a podmáčené nivy potoka do mnoha nových parcel. Zejména rozdělení parcel do mnoha tehdy ještě neexistujících cest nemohla být pracovníky ČIŽP OI Olomouc přehlédnuta (Obrázek 2).

Namítáme, že ČIŽP protahuje své domnělé šetření ve fázi provádění úkonů předcházejících kontrole a posléze bez dostatečného zjištění stavu prvků chráněných zák. 114/1992 Sb. a zák. 167/2008 Sb. řízení ukončuje. Tím pádem je efektivně znemožněno v téže vegetační/zoologické sezóně napravit tento nedostatek a včas případně rozporovat nedostatečnou důkazní činnost.

Dále namítáme, že v době odkládání podnětu jako nedůvodného ČIŽP OI Olomouc vůbec nemá představu o tom, jaký je stav věci, aby o něm měl důvodné pochybnosti a tudíž opět porušuje správní řád. Pracovníci inspekce vůbec netuší, v jakém stavu jsou na lokalitách prvky chráněné výše uvedeným zákonem 167/2008 Sb., viz přiložené fotografie o provedené likvidaci v této kauze ze dne 21. 11. 2021 (Obrázek 3 až 27). Není nám známo, proč inspektorátu trvala správní úvaha, jestli provede na místě kontrolní úkon anebo ne, tolik měsíců. Nota bene, proč promarnili možnost provést skutečný průzkum a předložit do řízení důkazní materiál. Na místě již šetřili, resp. měli šetřit v roce 2019, viz č.j. ČIŽP/48/2019/5657 ze dne 20. 9. 2019 (odložení tehdejšího podnětu, ostatně výskyt EVD byl znám a evidován již tenkrát).

Obdobným postupem již dříve inspektorát efektivně znemožnil ochranu výše uvedených fenoménů chráněných zák. 114/1992 Sb., a 167/2008 Sb., v případě výstavby MVN Velké Vrbno (byť se vlastně nejedná o výstavbu dle projektu, ale o jakýsi nepovolený projekt výrazně většího rozsahu probíhající již od roku 2018 a ve kterém ČIŽP nezajistila stav věci, stav prvků chráněných zák. 114/1992 Sb., potažmo důkazní materiál pro správní úvahu a nevydala zavčasu předběžné opatření), ale i v několika dalších kauzách."

Ministerstvo posoudilo danou věc následovně:

ČIŽP primárně vyhodnotila Podnět OSČ ze dne 15. 6. 2021 jako žádost dle § 8 odst. 1 písm. a) ZoEKÚ k zahájení řízení o uložení nápravných opatření. K takto provedenému vyhodnocení podání však ministerstvo nalézá jen minimální oporu. Vždyť i OSČ přednostně

preferoval posouzení věci ve smyslu § 86 ZOPK. Tomu ostatně také odpovídal charakter inkriminované činnosti a provedená zjištění na místě samém dne 25. 6. 2021 (viz záznam č.j. ČIŽP/48/2021/3662 ze dne 30. 6. 2021). Navíc předmětný Podnět ani zdaleka nenaplňoval náležitosti žádosti ve smyslu zákonných předpokladů a podmínek pro vedení řízení dle ZoEkÚ [viz zejm. § 1 odst. 1 a 2 písm. b), § 2 písm. a) bodu 1., písm. b) bodu 1. až 3. a písm. c) bodu 1. až 4. a písm. h), § 5 odst. 1 a 2 písm. a) až c)], potažmo dle §§ 44 a 45 správního řádu.

ZoEkÚ upravuje nejenom práva, ale také povinnosti, všech osob (tzn. bez rozlišení, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu) při předcházení ekologické újmy a při její nápravě z hlediska ZOPK a související legislativy Evropských společenství na chráněných druzích volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin i na přírodních stanovištích. Tento se vztahuje na vzniklou ekologickou újmu nebo bezprostřední hrozbu jejího vzniku, jsou-li způsobeny nejenom provozní činností uvedenou v příloze č. 1, ale i provozní činností neuvedenou v příloze č. 1 k tomuto zákonu, za současného naplnění předpokladů stanovených v § 5 odst. 2 písm. a) až c) ZoEkÚ a dále při posouzení kritérií stanovených v příloze č. 3 k tomuto zákonu (existence důkazu vzniku nebo bezprostřední hrozby provozní činnosti prováděné v rozporu s právními předpisy, příčinná souvislost mezi provozní činností a vznikem nebo hrozbou) související s provozní činností provozovatele.

Postup řízení o uložení preventivních opatření nebo nápravných opatření konkrétně upravuje § 8 ZoEkÚ. Pro daný případ bylo třeba zohlednit ust. § 8 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), odst. 3 až 5 a 8.

Podle názoru ministerstva podstatou předmětného Podnětu byl jednoznačně požadavek OSČ k zahájení řízení dle § 86 ZOPK k uvedení inkriminované lokality do původního stavu. Navíc obsahem a rozsahem je tento zákonný institut z hlediska ochrany přírody a krajiny daleko širší, protože se na rozdíl od nápravných opatření dle ZoEkÚ („toliko“ chráněné druhy volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť ochraňovaných dle práva Evropských společenství) dotýká všech přírodních a krajinných fenoménů ochraňovaných podle ZOPK - nad předešle uvedené jsou to např. významné krajinné prvky (VKP), krajinný ráz, „naše“ ZCHD aj. Podnět tak byl ČIŽP posouzen ve značně zúženém perimetru. Navíc ČIŽP postupem dle § 42 správního řádu OSČ podle všeho nesdělila, jak bylo ve zbytku s Podnětem naloženo.

ČIŽP namísto toho oznámila zahájení správního řízení o uložení preventivních opatření nebo nápravných opatření, jako k tomu příslušný orgán [viz § 16 odst. 1 písm. b) ZoEkÚ], přičemž oznámení o tom č.j. ČIŽP/48/2021/3915 ze dne 21. 7. 2021 bylo zveřejněno na portálu veřejné zprávy dne 23. 7. 2021 [viz § 8 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) a odst. 5) ZoEkÚ].

Jak ministerstvo zjistilo, shora uvedený Podnět OSČ i v rozsahu jeho doplnění či upřesnění však rozhodně nedisponoval všemi zákonnými předpoklady ani podmínkami pro další vedení řízení o žádosti ve smyslu § 8 odst. 3 ZoEkÚ. Stejně tak neobsahoval všechny odpovídající a dostatečné informace o tom, že mohlo dojít k ekologické újme nebo že taková újma bezprostředně hrozí.

ČIŽP přesto Podnět vyhodnotila jako žádost ve smyslu ZoEkÚ a oznámila zahájení správního řízení. Tím však nepřímou deklarovala, že tuto shledala v právním slova smyslu „bezzvadnou“, včetně všech jejích doplnění. Je třeba si uvědomit, že v řízení o žádosti je správní orgán touto vázán (rozuměj co do jejího předmětu i rozsahu), proto také musí přezkoumatelně zjistit stav věci, o němž neexistují důvodné pochybnosti (viz § 3 ve vazbě na § 2 správního řádu). Pokud za faktického nenaplnění zákonných předpokladů a

podmínek ve věci nedostatečné či neúplné žádosti přesto rozhodne, pak vydané rozhodnutí trpí nedostatkem podkladu či důvodu a tedy je rovněž nezákonné. Jak se stalo i v daném případě.

Pokud tedy ČIŽP chtěla oznamovat zahájení řízení podle ZoEkÚ, měla si nejprve sama vyhodnotit, zda Podnět obsahuje relevantní podklady či návrhy, které ve vztahu k veřejnému zájmu zakotvenému v ZoEkÚ odůvodňovaly další vedení řízení a rozhodování v takové věci, je doložen zřejmými informacemi o tom, že došlo k ekologické újmě nebo že taková újma bezprostředně hrozí, popř. z důvodů nedostatku žádosti řízení přerušit nebo i zastavit. To však neučinila.

Jak ministerstvo na základě obsahu předloženého správního spisu dále zjistilo, ČIŽP navíc nedala OSČ možnost v souladu s ust. § 36 odst. 3 (věta první) správního řádu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním. Tím OSČ mj. upřela právo na spravedlivý proces. I tato skutečnost vyvolává nezákonnost rozhodnutí č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021.

Ohledně řízení o preventivních a nápravných opatření [§ 8] dle ZoEkÚ zahájeného na základě žádosti tento přímo nestanoví, kdo mimo žadatele [viz § 8 odst. 2], popř. osob ve smyslu § 8 odst. 7 ZoEkÚ (osoby jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost), bude účastníkem řízení. Z účelu ZoEkÚ pak vyplývá, že to může být dále každý, kdo disponuje právem a povinností při předcházení ekologické újmy a při její nápravě [viz § 1 odst. 1]. ZoEkÚ pak výslovně hovoří o osobě provozovatele [viz § 2 písm. i) ve vazbě na §§ 6 až 8]. Z hlediska ovlivnění dotčených nemovitostí nelze v této souvislosti rovněž vyloučit osoby jejich vlastníků a uživatelů [viz ust. § 9 odst. 3 a 4 ZoEkÚ]. Pokud při stanovení okruhu účastníků předmětného řízení vyjdeme ze správního řádu, pak v daném konkrétním případě jsou to v základu žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu [viz § 27 odst. 1 písm. a)] i další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech [viz § 27 odst. 2]. V pochybnostech může být za účastníka řízení považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak [viz § 28 odst. 1].

Z vedeného správního řízení (rozuměj od okamžiku jeho oznámení) však není zřejmé vůči komu, resp. jaké povinné osobě (provozovateli) ve smyslu ZoEkÚ, by ČIŽP vedené správní řízení (viz oznámení č.j. ČIŽP/48/2021/3930 ze dne 21. 7. 2021) mělo vlastně směřovat a které další osoby jsou řízením a následným rozhodováním ve věci vlastně dotčeny. V jeho rozdělovníku je jako účastník řízení uveden pouze OSČ. V dalším průběhu řízení není zřejmé ve vztahu k jaké činnosti či provozovateli ČIŽP tedy naplnění zákonných předpokladů a podmínek o vzniku ekologické újmy zjišťovala. Za tohoto stavu věci proto ČIŽP nemohla z hlediska ZoEkÚ věc vůbec posoudit a tedy ani rozhodnout. Jinými slovy ČIŽP v rozhodnutí přezkoumatelně neuvedla v souvislosti s jakou „provozní činností“ došlo k navážení makadamu do volné krajiny i jeho zpevnění, kdo tak činil a tedy ani proč se nemohlo jednat o „provozní činnost neuvedenou v Příloze č. 1“ k ZoEkÚ. I v tomto směru je předmětné rozhodnutí proto nepřezkoumatelné pro nedostatek provedeného zjištění (podkladu) i odůvodnění a tedy je nezákonné.

Pro úplnost ministerstvo závěrem dodává, že ZoEkÚ jako *lex specialis* sám přímo řeší uložení předběžných opatření, která je možno dokonce ukládat už v době před zahájením vlastního správního řízení – viz § 7. Proto se zde neuplatní obecné právní předpisy – např. ust. § 61 správního řádu (předběžná opatření). ČIŽP i v této souvislosti pochybila, když o OSČ navržených předběžných opatřeních namísto postupů předvídaných v ust. § 7 ZoEkÚ,

rozhodla podle § 61 správního řádu (viz výrok II napadeného rozhodnutí). I v tomto směru je odvoláním napadené rozhodnutí tedy nesprávné.

Všechny tyto vady zároveň vyvolávají nezákonnost samotného rozhodnutí č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021, proto ministerstvu nezbylo než toto zrušit a věc vrátit ČIŽP k novému projednání.

Pro daný případ tedy bylo daleko vhodnější postupovat ve smyslu § 86, popř. 66 ZOPK (stavební záměr nebyl příslušným orgánem ochrany přírody předem posouzen např. hledisky § 12 či § 56, příp. § 45i ZOPK aj.).

V novém projednání věci tedy ČIŽP shora naznačeným postupem posoudí naplnění všech zákonných předpokladů a podmínek pro případné uplatnění předmětného Podnětu i jeho doplnění jako žádosti dle § 8 odst. 3 ZoEKÚ. Pakliže neshledá důvody pro další vedení takového řízení, toto sama zastaví. Zároveň ČIŽP Podnět posoudí hledisky ust. § 86 (popř. § 66) ZOPK. Jak o Podnětu v tomto směru uvážila, ČIŽP bez zbytečného prodlení ve smyslu § 42 správního řádu vyrozumí OSČ.

Ministerstvo, na základě shora uvedeného a výhradně na podkladě posouzení předloženého prvostupňového správního spisu, který již nebyl odvolacím orgánem jakkoliv doplňován, proto uzavírá, že s ohledem na shora zjištěné vady rozhodnutí č.j. ČIŽP/48/2021/6464 ze dne 6. 12. 2021 a dále na stav práva i judikatury, toto shledalo vydaným v rozporu se zákonem. Ministerstvo se proto již dopodrobna nezabývalo všemi odvolacími námitky OSČ a návrhy učiněnými v celém průběhu řízení. S uvedeným je nicméně povinna se v novém projednání věci vypořádat ČIŽP. Ministerstvo proto odvoláním napadené rozhodnutí ve smyslu ust. § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušilo a věc ČIŽP vrátilo k novému rozhodnutí o Podnětu, včetně jeho relevantních doplnění, jak ostatně shora podáno. Právním názorem odvolacího orgánu je v dalším postupu ČIŽP vázána.

Vzhledem k výše uvedenému rozhodl odvolací orgán tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu nelze odvolat.

Ing. Radek Pallós
ředitel odboru výkonu státní správy VIII
podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

Obdrží do datové schránky:

1. Za Okrašlovací spolek čelákovický, náměstí 5. května 2055, 250 88 Čelákovice:
[REDACTED]
2. **Česká inspekce životního prostředí, OI Olomouc, se sídlem Tovární 1059/41,
779 00 Olomouc**

Na vědomí po právní moci rozhodnutí:

Česká inspekce životního prostředí, OI Olomouc, se sídlem Tovární 1059/41, 779 00 Olomouc